

Ürgés

Ha ma azt a szót mondom, hogy Ürgés, sokan nem tudják hogy most mit is akarok ezzel kifejezni. Pedig valamikor Jászszentlászló egy részének volt a becsületes neve. A mai Felsőtanya nagy részét hívták így. Volt ott iskola is, mégpedig a híres-neves Ürgési Iskola.

De azonkívül még rengeteg érdekességgel büszkélkedett. A kövesút és a Banó tó közötti rész homokbuckás táj volt valaha, dűlőutakkal, szőlőparcellákkal, rajtuk kis nádfödeles kunyhókkal. De jó kis homoki borokat termett ez a vidék ! De mindez a sok híresség elbújhat az mellett a nevezetes épület mellett, ami már nagyon messziről volt látható. Akármerről jött az idegen látogató, bizony először is ennek az épületnek a tetejét látta meg leghamarabb. Ott állt az iskolához csak egy kőhajításnyira, méltóságosan, talán már kicsit gőgösen a nagysága tudatában. De most már nem húzom az olvasóim idegeit, hiszen a kíváncsiságuk már lassan magasabb lesz e becses épületnél ! Szóval a környék legnagyobb szélmalma magasodott ott büszkén az ürgési táj fölé. Egy igazi mester munka volt az egészében. Valaha messzi környékről hordták a szekerek az örölni valót. Az utolsó molnár, aki a malom mellett megbúvó kis nádfödeles házban lakott, megengedte nekem egyszer hogy szétnézhessek a már rég lezárt lassan pusztuló épületben. Német Sándor bácsi, a molnár pontosan elmesélte megmutatta a teljesen fából készült berendezéseket, és azok működését. A z első emeleten megmutatta a nagy kör alakú köveket amelyek közé lassan folyt a gabona, és két súlyos kő között finom lisztté őrlődött. Onnét ugyancsak fából készült csöveken lepotyogott a földszinten található nagy állandóan mozgó rostákba, és onnan egyenesen a zsákokba. Nemcsak nehéz fizikai munka

volt, de bizony nagy tudást igénylő is ugyanakkor. Egy molnár évekig dolgozott segédként a malomba, mire lassan kitanulta a mesterség csínját-binját. Tudni kellett hogy mikor milyen irányba kell fordítani az egész tetővel együtt forduló vitorlák. Ha kevés volt a szél az sem volt jó, de ha túl erős, akkor ugyancsak lekellett állítani. Öt méter átmérőjű fa fogaskerekek forogtak a harmadik emeleten, és nagy tengelyeken átadták ezt a forgást a malomköveknek, a szitáknak, sőt még a gabonás zsákokat is az húzta föl abba a tárolóba, ahonnan majd a kövek közé szóródott. Minden forgott, rázkódott, zakatolt. A lisztes ruhájú molnár szigorú felügyelete alatt. Egyszer aztán leállította a vitorlák mert már a TSZ nem hozta oda az őrlőni valót, vitték a nagy kapacitású, villannyal hajtott malmokba. Ide már csak hébe-hóba hoztak a környéken lakók egy zsák őrlőni valót. Egyszer úgy a hatvanas években örökre megálltak a vitorlák, csendesen küzdött az időjárással. A téli szelek leszaggatták a vitorla lapátjait, megbontotta a zsindelet, kezdett beázni. Emeletről, emeletre szétkorhadtak a faberendezések. Már menthetetlen volt, de nem is igyekezett azt senki sem megmenteni. A tulajdonos az öreg molnár is meghalt, az örökösöknek meg nem volt erre pénze. A TSZ is kisajátította az ürgési buckákat, szőlőstől, kunyhóstól. Hónapok alatt a földel tette egyenlővé. Nagy lánctalpasok segítségével. Aztán már nem maradt tanya sem a környékben, így gyerek híján bezárt az iskola is.

Beültették az ürgési tájat magasművelésű szőlővel, ami talán csak tíz évig ha létezett, aztán erdő vette át a helyét. Csak a malom falai dacolnak még az időjárással. Még így halálában is tiszteletet parancsol, ahogy az ürgési táj fölé emelkedik. Néha megáll egy külföldi rendszámú autó, és a lehúzott ablakon keresztül lefényképezik, de kiszállni már nem érdemes miatta. Lassan elenyészik egy darab múlt, örökre.

Írta: Nagy Endre

Nagy Endre-Ürgés

Írta: Administrator

2012. július 04. szerda, 15:39 - Módosítás: 2012. december 17. hétfő, 12:12
